

El vigilant

Col·lecció Raigs globulars

(14)

R

Aquesta obra ha estat publicada amb el suport financer del Fons flamenc de les lletres (www.flemishliterature.be):

Primera edició: setembre 2014

Títol original: *De Bewaker*

© 2010 De Bewaker (The Guard) by Peter Terrin

First published in 2010 by De Arbeiderspers

© de la traducció del neerlandès, Maria Rosich

© d'aquesta edició, Raig Verd Editorial, 2014

Disseny de la coberta: Noemí Giner

Il·lustració de la coberta: Eduardo Estrada

Producció editorial: Marina Del Valle Blanco

Corrector: Gerard Malet

Publicat per Raig Verd Editorial

Gran via de les Corts Catalanes 514, 1r 7a

Barcelona 08015

www.raigverdeditorial.cat

@Raig_Verd

RaigVerd

Impressió: Estugraf

Dipòsit legal: B - 11381-2014

ISBN: 978-84-15539-80-3

BIC: FA, FH

Impress a Espanya - *Printed in Spain*

Raig Verd editorial forma part de l'Associació d'editorials independents

Un cop llegit el llibre, si no el vols conservar, el pots deixar a l'abast d'altres, passar-lo a un company de feina o un amic a qui pugui interessar. En el cas de voler llençar-lo (cosa impensable), fes-ho al contenidor blau de reciclatge de paper.

L'editorial expressa el dret del lector a la reproducció total o parcial d'aquesta obra per a ús personal.

El vigilant

Peter Terrin

Traducció de Maria Rosich

Raig verd
editorial

Per a V. i R.

Un

1

—Ha de sortir bé.

En Harry, nerviós per l'aprovisionament, desplega el plànol del soterrani a la tauleta, tot i que ens el sabem de memòria: cent vint places d'aparcament distribuïdes entre quaranta garatges vigilats, un per a cada apartament de luxe de mil metres quadrats. Llàstima que no el fessin simplement rectangular, el soterrani; potser ho impedièn l'estructura o els fonaments de l'edifici. No sóc enginyer. Però una planta rectangular amb les places d'aparcament ben alineades als laterals llargs ens hauria facilitat molt la vigilància. En Harry sospita que aquest disseny tan irregular obeeix als desitjos dels clients, que es va donar prioritat a la comoditat i la privacitat.

—Ja saps com van aquestes coses —diu.

La seva inquietud és tangible. L'olor em fa pensar en una nou, una nou jove acabada de caure de l'arbre, amb una closca duríssima i humida. Estudiem el plànol plegats. Li poso una mà a l'espatlla, però m'hi repenso i l'enretiro. No parlem. Em palpo l'arma que tinc al maluc; per costum, perquè

no hi ha cap perill imminent. M'aparto perquè la bombeta il·lumini tot el plànol.

—Entrarà per aquí —el seu dit assenyala la porta, que fa quatre metres d'ample i està pensada per resistir un atac amb míssils. És l'única entrada a l'edifici; es veu que la planta baixa està tancada hermèticament, que no hi ha portes ni finestres. Per motius de seguretat, no disposem de passi ni de clau d'infrarrojos, i els escàners no reconeixen les nostres empremtes digitals. L'únic que se'ns demana és que vigilem en tot moment l'entrada del soterrani. Fora, la nostra llicència no és vàlida, ni tan sols prop de la porta d'accés—. Obrirà la porta i entrarà amb la furgoneta. Tu et poses al costat del garatge 3, que et vegi, i l'apuntes tota l'estona. D'acord?

Faig que sí amb el cap.

—Sí.

—Jo li demanaré la identificació i els documents. Quan et faci un senyal, vés cap a la part del darrere de la furgoneta. Aquí arribem a un punt crític, hem d'estar ben atents. Quan obri les portes, haurem d'avaluar la situació en una fracció de segon.

—Sense temps per deliberar —hi afegeixo jo—. La decisió d'obrir foc, la prenem cadascú per separat. Però si un de nosaltres dispara, l'altre se li afegeix sense reserves.

En Harry es posa les mans als costats i s'inclina enrere per eliminar la tensió de l'esquena.

—Exacte.

Quan torna a inclinar-se cap endavant, veig que se li ha descosit un fil de l'uniforme: un rinxolet que penja alegrement de la costura recta de la jaqueta, uns vint centímetres per sota de l'aixella. Per ara no li'n dic res, ja hi haurà temps quan hàgim acabat de repassar el pla. El pla és el primer. Només falten dos dies per a l'aprovisionament.

2

Estic estirat al llit de baix de la llitera, sento l'olor fresca de detergent de la coixinera; tinc la sensació que m'adormiré de seguida. La nostra habitació és al costat del primer ascensor. Només hi ha tres ascensors per a quaranta pisos: un de molt ràpid per als residents, un altre de molt ràpid per al servei, i un de velocitat mitjana per a les visites. L'habitació és petita, però això normalment ens és igual; al capdavall, sempre estem treballant. Dormim cinc hores per tornos; ja en tenim prou, hi estem acostumats. A més, si algun de nosaltres està cansat, pot ajeure's quinze minuts. Que jo recordi, no ha passat mai, però és reconfortant saber que l'organització ha previst aquesta possibilitat.

La porta està mig oberta, i al terra de l'habitació es veu el reflex de la il·luminació d'emergència, que comença a cinc metres d'aquí. Fora, més enllà dels murs gruixuts de l'edifici, regnen el silenci i la tranquil·litat. Almenys, jo no sento res: ni sorolls, ni explosions, ni disturbis. Res de res. Tampoc no noto tremolors al terra. Des d'aquí dins no ens fem una idea del que passa; no podem imaginar-nos com estan realment les coses allà fora. I de fet, tant hi fa; la nostra tasca és aquí, al soterrani, a l'entrada.

En Harry fa guàrdia a la cadira que hi ha al costat de la porta. De tant en tant s'alça i camina, traçant un petit cercle. Quan passa per davant de la porta, la seva ombra enfosqueix tota l'habitació. Comprova el carregador de la seva arma, i el fa lliscar a l'interior de la cambra amb un *clic* sec. Tot i que no el veig, sé que estira el braç, que sosté la pistola al seu davant; potser s'aguanta una mà amb l'altra. Guaita amb l'ull dret a través del punt de mira i l'osca, tensa el dit índex sobre el gallet.

3

Deixo el pa fumejant en un plat, sobre un tovalló de quadres, perquè es refredi. Faig pa gairebé cada dia; és molt fàcil i surt deliciós: una feina agraïda. Ens vam quedar la panificadora de l'apartament de la família Olano, que estava destinada a les escombraries.

Dic a en Harry que ha de tenir paciència.

Surt a contracor de l'habitació i torna a la cadira del costat de la porta. Poc després treu el cap per dir:

—Se'n sent l'olor fins al garatge 4 —el garatge 4 és el que està més lluny de la nostra habitació—. L'olor de formigó ha desaparegut de tot el soterrani, és com caminar per un pa enorme.

Recordo que de petit somiava que em submergia en una banyera plena a vessar de batut de xocolata, i que no en sortia fins que no me l'havia begut tot. A l'escola em llepava contínuament els dits, perquè encara intuïa el gust de xocolata sota les ungles.

M'adono que dubto si explicar-li aquest somni, tot i que ara mateix no sabia dir per què. Potser és només perquè aquí, per descomptat, no en tenim, de xocolata.

4

Les puntes lluentos de les meves sabates apareixen al meu camp visual amb cada pas que faig. Els camals blaus llisquen suaument sobre el cuir i recuperen la forma. Vam tenir la sort de trobar detergent i una generosa quantitat de betum a l'armari del servei, un recambro improvisat que hi ha a la nostra planta. Com que aquests productes no anaven destinats als residents, sinó al personal, ens va semblar que, tenint en compte les circumstàncies, era perfectament acceptable que

els féssim servir nosaltres. Betum normal i corrent, i bidons grossos d'un detergent pàl·lid que no fa cap olor especial, només de roba neta.

En Harry i jo caminem l'un al costat de l'altre. Resseguim el perímetre del soterrani, sense tallar gairebé gens a les cantonades, amb les mans a l'esquena. No és un passeig; avancem a pas lent però a un ritme constant. Ens mantenim en silenci per tal de poder identificar qualsevol soroll, determinar-ne l'origen de seguida. Portem les gorres blaves amb l'emblema de l'organització al davant, en la posició reglamentària. No fem els passos igual de llargs, però de tant en tant recorrem un parell de metres alhora; l'efecte em fa pensar en unes campanes que es van compassant a poc a poc fins que arriba un moment que tots els batalls repiquen el bronze ensems una vegada, dues com a màxim.

Una època em vaig dedicar a comptar les meves passes mentalment una vegada rere l'altra, cada cop que feia la ronda, i les anava afegint a la suma total sense apuntar res. Crec que per a mi era una qüestió de dedicació, de concentració; em semblava que em servia per estar més atent. Ara ja no ho faig, perquè en realitat em passava el contrari: em distreia. Ben mirat, havia estat una ocurrència ben absurda.

5

Fem tres rondes i ens prenem una pausa. En Harry seu a la cadira i jo, al tamboret, a banda i banda de la porta de l'habitació, que està entreoberta. En Harry ha dormit malament, he sentit que es regirava al llit. Les bosses de sota els ulls es resisteixen a desaparèixer. Aquesta nit li he tallat el fil descosit de la jaqueta; torna a tenir l'uniforme impecable, tal com ha de ser.

—Tornem a repassar l'aprovisionament? —pregunta.

—Bona idea —dic jo.

Ens quedem asseguts en el silenci del soterrani.

La il·luminació d'emergència està formada per setze panells al sostre.

Encara que fan poca llum, totes les bombetes funcionen; és gairebé un miracle. Tots els garatges estan tancats, excepte el número 22. Els comandaments a distància estan reservats als assistents personals dels propietaris. No és la primera vegada que l'assistent de la senyora Privalova es deixa la porta oberta quan treu el Bentley.

—De vegades, l'organització posa a prova els seus propis vigilants —diu en Harry.

—Què vols dir?

—No en tinguis cap dubte. Pensa-ho bé i veuràs que no pot ser d'altra manera. Proves aleatòries, saps? —es frega el front amb la mà dreta, polze i dits empenyen la pell endarrere i endavant—. Totes les empreses fan controls de qualitat, és normal. Marquen un estàndard que cal complir passi el que passi i, per assegurar-se'n, es fan proves aleatòries. Al cap i a la fi, l'organització és una empresa amb un producte, oi?

Durant la formació mai no vaig sentir res sobre proves aleatòries. Ningú no les va esmentar. Per això, al cap d'uns segons em sembla molt versemblant que n'hi hagi.

En Harry es tira la gorra enrere i endavant un altre cop.

—Si l'organització vol fer proves aleatòries, només se m'acut una manera: aprofitant situacions estàndard —es refereix a l'aprovisionament, l'única situació estàndard en què participem—. Hem d'anar amb peus de plom, perquè és com si ens enfrontéssim a dos enemics.

Vaig a l'habitació a buscar un tros de pa; malgrat que sé que ningú no em veu, sóc molt conscient dels meus moviments. De tornada al tamboret rosego el pa a poc a poc. Davant meu s'estén un terra de formigó buit que deu fer uns cent metres de llarg. Evito mirar la foscor que hi ha al final.

—El millor, la jugada magistral de l'organització, és que no hi ha manera que les proves aleatòries surtin a la llum —diu en Harry de cop—. O bé les coses surten com han d'anar, i llavors no passa res, o bé van malament, i en aquest cas els vigilants incompetents cauen en una trampa. Ho entens? A qui se li acudiria acusar l'organització d'atacar el seu propi personal, especialment si hi hagués víctimes? A ningú, oi?

La seva conclusió el fa somriure.

El seu somriure també transmet que podem estar orgullosos de formar part d'aquesta organització.

Li pregunto per l'elit, si a ells també deuen fer-los proves.

—Ja hi pots comptar, Michel. Suposo que deuen haver de superar més proves que nosaltres... Sí, és clar, no cal ni dir-ho. L'elit és la insígnia de l'organització, els millors vigilants del món. Per tant, ha de tenir una qualitat modèlica. Ha de ser impecable, immaculada.

S'alça, entra a l'habitació i desplega el plànol del soterrani. Ha deixat de somriure.

—T'asseguro que no deixarem escapar el nostre ascens per un descuit en una situació estàndard —la seva veu sona dura, com si estigués ofès—. No trobes que seria una autèntica ximpleria, després de tant de temps?

6

Fico la clau al pany i la faig girar dues vegades. El petit magatzem és al costat de la nostra habitació; ja és la segona inspecció que hi faig avui. A l'esquerra, a les tres lleixes penjades amb ganxos a la paret, hi ha les capsetes, en formació. Totes són de la marca Winchester i estan col·locades en perpendicular sobre les lleixes. Al lateral curt hi consta el calibre: 9 mm Luger (Parabellum). Damunt de les lletres hi ha un vaquer que galopa cap a la vora de la capseta blanca; el seu cos deixa

un rastre de línies rectes de color taronja, i el seu cavall, un de vermell. A la franja vermella es pot llegir el nom de la marca. Totes les lletres estan inclinades cap a la dreta, com atrapades a l'estela del cavall.

Al primer cop d'ull ja veig que no en falta cap: reconec la imatge, la visió de conjunt de la munició. Les compto igualment, per si de cas; de lleixa en lleixa, tocant-les suaument amb la punta del dit. Tres cops quinze, quaranta-cinc.

Agafó la primera capseta, el pes és agradable, conegut. S'obre dòcilment, a hores d'ara la pestanya ja no s'enganxa tan bé com abans al cartró. Bales lluent, dretes i ben ordenades; veig el reflex de la meva silueta repetit moltes vegades. El meu dit compta una filera de cinc, i després deu fileres. Deu per cinc, cinquanta. Tanco la capseta, la torno a la lleixa i passo a la següent. El pes és correcte. La pestanya amb prou feines ofereix resistència.

Després de la inspecció, observo les provisions que tenim a les lleixes de l'altra paret. El racionament va tal com estava previst. Ens queda una ampolla d'aigua per a les pròximes dotze hores; no hem hagut de tocar les pastilles potabilitzadores. Betum, detergent, paper de vàter. Dos quilos de llet en pols. El llevat i la farina s'han acabat, però a l'habitació hi queda mig pa.

Apago el llum i tanco el magatzem amb clau.

Comunico el resultat del recompte a en Harry. Ens traiem la Flock 28 de la funda. Per torns, fem pressió a la cambra per treure el carregador de la pistola i comptem les bales en silenci. Faig que sí amb el cap, en Harry repeteix en veu alta el resultat de la meva inspecció i diu:

—Més dos cops quinze.

Jo faig la primera part de la nit assegut a la cadira en silenci. Al cap d'una estona sento un soroll per damunt del brunzit dels llums. Si giro el cap a l'esquerra, desapareix. L'acústica del soterrani és estranya. No trobo que calgui despertar en Harry; prou que li ha costat adormir-se.

Decideixo fer una ronda per mantenir-me lúcid i surto en la direcció contrària a l'habitual. Sento ressonar els meus passos als racons més llunyans del soterrani; m'aturo i triguen a esvaire-se del tot. ¿Seria capaç, en aquest anar i venir d'ecos contra les parets pelades, de distingir uns altres passos, si toquessin a terra alhora que els meus?

Malgrat la incertesa de la resposta, la pregunta no m'inquieta; el fet que me l'hagi plantejada vol dir que penso. Segurament, a la llarga els mals vigilants deixen de pensar en la seva situació. La rutina és un enemic insidiós.

Miro per l'esclatxa estreta que hi ha a la dreta de la porta d'accés; hi falta un petit fragment de formigó, que es devia trencar durant la construcció del marc d'acer. Gairebé no veig res, perquè fora és fosc. El que em sembla veure és producte de la meua imaginació, una imatge que tinc gravada a la memòria: un tros de paret que es va estretint fins arribar al nivell del carrer, i per damunt, retallada contra un tros de cel, la capçada arrodonida d'un arbre que ens recorda les estacions de l'any.

Després fico el nas a l'esclatxa i ensumo la brisa fresca. Condicions meteorològiques neutres. Les olors s'escampen millor si plou o fa calor. Em giro i recolzo l'esquena a la paret. Com sempre, em ve al cap la idea que el que es veu des d'aquí és la primera imatge del soterrani que es trobaria un intrús. Intento imaginar-me la situació. El seu cervell absorbirà com una esponja aquesta informació visual, la contrastarà amb el plànol que s'ha estudiat abans de venir; o potser només

l'utilitzarà per determinar en quina direcció ha de fer el proper pas, si és que està provant d'entrar sense haver-s'ho preparat abans. No pot arribar gaire més lluny. Tan bon punt es detecta un intrús al soterrani, cal abatré'l a l'instant. Si pot ser, matar-lo d'un tret al cap.

Continuo la ronda, a poc a poc, confiat. És una insensatesa, però resulta agradable. Podria estar passejant per un parc, les mans a les butxaques. Gaudir de la verdor, asseure'm en un banc. Tancar els ulls un moment.

8

Ho sento clarament; no és la il·luminació d'emergència, com em pensava al començament. És una altra cosa. Estic segur que és un so que conec, sé que l'hauria de reconèixer, que ja l'he sentit abans; és qüestió de continuar escoltant, de confiar en mi mateix i no pensar. Reprimeixo l'impuls de decantar el cap per mirar de sentir-ho millor; ja se sent prou bé, i no el vull perdre. De sobte, com si fos conseqüència d'haver resistit l'impuls, en algun lloc del meu cervell s'obre una comporta i apareix la resposta, una obvietat abassegadora: és increïble que no hagi reconegut de seguida el soroll de l'aigua que s'escapa de la cisterna. O, més ben dit, el xiulet del vàter que, per compensar l'aigua que s'escapa, deixa passar aigua de les canonades.

9

Plego les mans al clatell i observo el llit d'en Harry des de sota: una reixa de filferros retorçats que brilla en la resplendor tènue. Em desvetllo immediatament, em sento fresc i ben predisposat.

Surto del llit entre grinyols estridents del matalàs i en Harry treu el cap per la porta. A contrallum la seva cara és una taca negra, no en puc deduir res. Naturalment, vol saber si estic ben despert i si em llevaré de seguida.

—Vaig a rentar-me —li dic.

—Perfecte.

Deixa la porta de l'habitació mig oberta.

Vaig cap a la pica i encenc la bombeta. Em rento meticulosament però de pressa; l'aigua calenta és un luxe que amb prou feines recordem. Després d'escórrer la manyopla i penjar-la a la vora, palpo la d'en Harry. Encara està força humida. Tot i que al soterrani la temperatura amb prou feines varia al llarg de l'any, no hi ha dubte que cada cop fa més fred. Normalment, al cap de cinc hores la tela està rígida com camussa vella.

Em poso l'uniforme: pantalons de color blau fosc, cinturó i cartutxera de cuir, camisa blau cel, corbata negra amb nus simple, sabates negres de cordons, jaqueta, gorra de visera rígida amb l'emblema brodat. Em miro al mirall. Encara no cal que em retoqui la barba. M'emboteixo un tros de pa a la boca, més pel seu efecte purificador que per gana.

En Harry té la pistola a la mà i la mà, a la falda. Alça la mirada, té les galtes tenses de tanta estona serrant les dents, i parpelleja amb un ritme ràpid i irregular.

—M'ha semblat sentir que la porta s'obria un munt de vegades. Ja saps què és estar-se aquí sol esperant.

Tots dos mirem a l'altre extrem del soterrani.

La porta queda oculta darrere del garatge 1. L'olor de nou és tan penetrant que m'aparto una mica d'en Harry. Segons el meu rellotge, encara tenim almenys tres hores abans no arribi la furgoneta, però jo ja em sento una mica agitat; en canvi en Harry, ara que ja no està sol, es relaxa, o almenys es guarda l'arma i sospira llargament.

—Et sembla que ja deu estar despert?

—No ho crec —dic—. Si treballa de dia, segur que no; suposo que es deurà despertar d'aquí a una hora.

—D'aquí a una hora.

—Més o menys.

—Però podria llevar-se abans?

—Podria ser, és clar, i tant que sí. Però no ho crec, la veritat. Pel que recordo d'abans que em destinessin aquí, no, no ho crec.

—O sigui que aquell paio està dormint com si res.

—És molt probable.

Cinc minuts més tard alço un dit i me l'acosto a l'orella.

—Ho sents, això?

En Harry se sobresalta:

—Què?

Busca amb la mirada.

—Aquest soroll, just per sota del dels llums?

En Harry fa cara de rumiar alguna cosa, un enigma. Ell seu a la cadira i jo, al tamboret, entre nosaltres hi ha la porta. Som a l'extrem de centenars de metres quadrats de buidor que d'aquí a una estona cobriran vida. Cada dia ens posem els uniformes, ben raspallats, perquè les normes són sagrades; en això, en Harry i jo hi estem totalment d'acord. Al capdavant, l'uniforme fa el vigilant. L'uniforme i l'arma.

10

Tinc les cames una mica separades, les noto buides i inestables, com si hagués de plegar-me quan s'obri la porta. Tan bon punt la mola de la porta s'aixeca de terra, em quedo cec; és com si la llum del sol s'hagués estat acumulant a l'altre costat des de l'últim aprovisionament i ara ens inundés com aigua desbocada. L'impacte és frontal. Em talla la respiració, em vull girar, les meves pestanyes tancades cremen. Acoto